

De informatie- manager: verbinder met overtuigingskracht

Door Bouwstenen

Met goede informatie valt beter te sturen op de kosten en opbrengsten van je organisatie en kan je efficiënter werken. Het is van strategisch belang. Toch zijn er binnen het onderwijs nauwelijks informatiemanagers te vinden. Op zijn best is het informatiemanagement verspreid over de organisatie.

Uit een quick scan onder 18 onderwijsinstellingen door Twynstra Gudde en Bouwstenen blijkt dat als het om de gebouwen gaat, grote onderwijsinstellingen hun informatiemanagement niet beter op orde hebben dan middelgrote en kleine organisaties en het bij allemaal nog betrekkelijk in de kinderschoenen staat. En dat is vreemd, want het goed beschikbaar hebben van informatie is het hart van elke organisatie en essentieel voor gerichte sturing en het beperken van risico's. Daar valt of staat eigenlijk alles mee.

Algemene vacatures

Met de komst van nieuwe ICT kan iedereen tegenwoordig over heel veel data beschikken, maar het is nog lastig voor te stellen wat je er allemaal mee kunt. Er werken nog nauwelijks informatiedeskundigen in het publieke werkveld. De vacatures op dit gebied zijn vaak algemeen of zoekend opgesteld. Zo zoekt een grote MBO-opleiding bijvoorbeeld een medewerker informatievoorziening met drie tot vijf jaar ervaring, die bij haar sollicitatie zelf een plan mag opstellen. Als dit aanspreekt, wordt de kandidaat uitgenodigd het plan te presenteren.

Ook een dergelijke advertentietekst toont aan hoezeer het informatiemanagement nog in de kinderschoenen staat. Daar waar partijen al wat verder zijn, worden specifiekere zaken gevraagd. Een dergelijke organisatie heeft dan vaak ook al een informatieplan waarin de ambities van de organisatie zijn verwoord en waarbij ze iemand zoeken om dit verder vorm te geven.

Achter de feiten aan

Als het beleid niet scherp is kan je gemakkelijk verdwalen in de veelheid van informatie die tegenwoordig beschikbaar is. Er komt van alle kanten informatie op je af en bestuurders en partijen van buiten komen regelmatig met nieuwe vragen waarop je je nog niet hebt kunnen voorbereiden. Als je dan niet goed over je informatiestructuur hebt nagedacht loop je steeds achter de feiten aan.

Zelf in huis

André van Delft van DEMO Consultants: "Een informatiemanager of hoe je hem ook mag noemen, werkt zowel proces- als projectmatig en heeft een duidelijke visie op de informatiestructuur. Het is geen software of ICT-specialist, maar heeft er wel affiniteit en ervaring mee. Het is belangrijk dat hij opereert vanuit de eigen organisatie. Alleen zo kan hij of zij op het nodige draagvlak rekenen en de juiste afstemming tussen de diverse afdelingen en teams worden gegarandeerd."

Pascalie Strijdonk, coördinerend huismeester Brede Scholen Etten-Leur, is het daar helemaal mee eens. "Veel scholen laten bijvoorbeeld hun gebouwen door iemand anders opstellen, maar het is veel beter het in eigen huis te doen. Dat geeft de mogelijkheid een beetje met de informatie te spelen en diverse opties tegen elkaar af te wegen als de situatie daar om vraagt."

Beter verbinden

Een informatiemanager in eigen huis kan ook allerlei informatie aan elkaar koppelen, bijvoorbeeld over het gebruik van ruimtes en het schoonmaakwerk, de kwaliteit van de gebouwen en de gebruikerstevredenheid en het financieel resultaat in relatie tot de onderwijsprestaties. Dergelijke informatie wordt nu nog nauwelijks gebruikt bij het managen van en de besluitvorming in het onderwijs. De informatiemanager is daarom misschien juist vooral een verbinder die ook bestuurders moet kunnen overtuigen van het belang van goede informatie.

Frits

Democratische besluitvorming

Luisteren politici wel naar het werkveld? Prof. mr. Herman Bröring, Hoogleraar integrale rechtsbeoefening aan de Rijksuniversiteit Groningen, vindt van niet. Projecten als de aanleg van een windpark of de uitbreiding van een vliegveld, maar ook de gasboringen in Groningen, hebben in het dichtbevolkte Nederland veel impact voor haar bewoners. Van belang is, dat zij tijdig, juist en volledig worden geïnformeerd en dat hun inbreng serieus wordt genomen. De rijksoverheid onderschrijft keer op keer het belang ervan, maar heel vaak gedraagt zij zich er niet naar. Betrokkenen worden pas geïnformeerd als de plannen al in vergevorderd stadium zijn.

Dat minister en ambtenaren zo naïef zijn dat zij de onrust en boosheid niet zagen aankomen, is onwaarschijnlijk. Misschien is de verklaring dat de regering ondanks haar bewering van het tegendeel zelf toch niet geloofd in communicatie, transparantie en participatie, of dat zij burgers onderschatten. Bröring: "Hierin vergissen zij zich. Niet voor niets waren het dezelfde burgers die fouten in geluidsberekeningen hebben opgemerkt." En de Groningers hebben inmiddels opnieuw gelijk gekregen van de Raad van Staten, omdat het besluit om de komende vijfjaar bijna 22 miljard kuub gas uit de Groningse grond te pompen, niet goed was onderbouwd en eerst de risico's voor de duizenden Groningers in kaart moet worden gebracht.

Financiële en economische overwegingen voeren de boventoon in de

besluitvorming. Zoals het ministerie van Economische Zaken bij windparken een bondje met projectontwikkelaars vormde, zo trekt zij bij vliegveld Lelystad op met Schiphol. Het is deze dominantie van het financiële en economische denken, met achterstelling van het bewonersbelang en uitsluiting van bewoners, die het vertrouwen van burgers in de overheid aantast. Dat tegelijkertijd diezelfde overheid aanstuurt op het gezamenlijk zingen van het volkslied, versterkt alleen maar het wantrouwen en cynisme.

Nu denkt iedereen verschillend over de wenselijkheid van een maatregel van de overheid. De een heeft er de voordelen van, de ander de nadelen. Wie het conflict niet wil laten oplopen doet er verstandig aan burgers in een zo vroeg mogelijk stadium bij de besluitvorming te betrekken. Het is daarom volkomen begrijpelijk dat door deze kwesties zelfs de meest keurige burgers de overheid gaan wantrouwen. Om met Bröring te spreken: "Schaamt u zich niet voor uw naïviteit."

Diezelfde naïviteit zien we in het onderwijs. De samenleving verandert in rap tempo, waarop de overheid niet altijd een passend antwoord weet te vinden. Maar intussen worden leraren afgescheept met een sigaar uit eigen doos. Het wordt tijd voor een echt gesprek over de toekomst van het onderwijs; niet alleen in het belang van onze leerlingen en studenten, maar ook uit oogpunt van democratie.

Frits Wolters, Schoolfacilites